

Kindertelijke onschuld

December is de maand van het kind. Van Sinterklaas naar Kerst is voor ons besef geen grote overgang; van het feest voor het kind rollen we zo in het feest van het kind. Met Kerst mogen onze kinderlijke gevoelens spreken. Nu niet met cadeaus, maar met het kerstverhaal over het Kind in de kribbe. Het is alsof we in dit kerstkind het kind in onszelf weer even binnenlaten. Met vertederend en heimwee kijken we terug op onze eigen jeugd, naar het kind dat wij ooit waren. Het kindje Jezus brengt onze verloren onschuld weer te binnen.

Een oerbehoefte

Daarom is het feest zo populair, ook onder niet-christenen; het doet een

beroep op de diepste lagen in onszelf. Het bevredigt een oerbehoefte: even omkijken, even weer terug kruipen in die veilige schulp, toen wij nog simpelweg er konden zijn, zonder dat een harde wereld van alles van ons verwachtte. We leven kort als kind, te kort. Hoe natuurlijk ons afscheid van kinderland ook is, het lijkt daarom alsof het altijd gehaast en gedwongen is geweest. Ook al zijn we gezond volwassen geworden, de lokroep van het kind in ons is onweerstaanbaar. Als we omkijken, verlangen we weer naar die vanzelfsprekende wereld, zo dicht bij onze oorsprong, waaruit we ons gewelddadig verdreven voelen. De wereld van het kind.

meesten een beetje van het een en een beetje van het ander. Kinderen moeten anders dan volwassenen vechten om hun bestaan - maar bepaald niet minder. Het lijkt alsof wij, volwassenen, dat niet willen zien en de hardheid en kwetsbaarheid van de kinderwereld maar het liefst snel vergeten. Wij blijven ons koesteren en warmen aan die illusie van het kinderlijk paradijs, tegen beter weten in. Wij houden haar moedwillig in stand. En alles wat strijdt met dat rozige beeld stuit bij ons op heftig verzet. Twee Engelse tienjarige jongens die de kleine James Bulgar vermoorden, twee Parijse knapen die een clochard ten dode toe mishandelen; ze passen niet in ons beeld van kinderlijke onschuld, waarvan wij

onze paradijselijke projecties. Wanneer wij van het kind een knus en vertederend, voor eigen gebruik in elkaar geknutseld afgodje maken, dan zijn wij doof en blind voor de God die zich werkelijk in het kind Jezus openbaarde. Het kind in de kribbe, in doeken gewikkeld - dat is een kind dat juist niet in de luwte, aan de zonzijde van het bestaan geboren wordt, maar zich van meet af aan aan de kant bevindt waar de klappen vallen. Zijn naaktheid is niet vertederend, maar teken van armoede en kwetsbaarheid. Wat de betekenis van dit mensenleven is, wordt net zo zeer duidelijk aan het begin als aan het einde ervan. Geen normaal sterfbed, maar een kruis; geen wieg en kinderkamer, maar een kribbe en stal. Begin en einde, kribbe en kruis lijken als twee druppels water op elkaar. Want de kribbe, dat is een kruis voor kinderen. Jezus komt blijkbaar het leven binnen op eenzelfde manier als Hij het verlaat: aan de onderkant. Zijn einde legt zijn begin uit.

Wie dat tot zich laat doordringen wordt opgeschrikt uit zijn rozige roes. Het evangelie is blijkbaar meer dan de bevestiging van onze onschuld; het brengt de waarheid van ons schuldige bestaan boven tafel. Het zegt dat er geen plek en geen moment is waarop een mens veilig is voor de storm van het leven. Zo'n windvrije luwte kan ons niet door anderen worden gegarandeerd (ook al proberen ouders dat natuurlijk uit alle macht), noch kunnen we die in ons diepste zelf ('het kind in ons') vinden. Het gaat met ons vaak net als met Jezus: het leven is nog maar net moeizaam begonnen, of de Herodesen staan al klaar. Hoe klein of groot we ook zijn, wij zijn nooit vrij van pijn, schaamte, haat en domheid - als het niet als dader is, dan wel als slachtoffer.

Als het evangelie waar is, dat God zich in dit kind Jezus heeft geopenbaard, dan brengt het niet alleen de waarheid van ons bestaan aan het licht, maar ook de waarheid over God. Als God zich op leven en dood met dit kwetsbare, tot mislukken gedoemde verhaal van Jezus heeft verbonden, dan heeft Hij dat ook met het onze gedaan. God is mens geworden, zegt de Bijbel. Als ik mij daar iets bij kan voorstellen, dan is het dit: dat Hij de worsteling van kleine en grote mensen om het bestaan tot de zijne heeft gemaakt, en zijn lot voortgevoerd met het hunne heeft verbonden. God woont in de zwerfkinderen van de straten van Buenos Aires; God woont in de couveusebaby's die voor hun leven vechten; God woont in de zondebokken die door hun klas worden gepest; God woont in de jongeren die thuis wel op een koelkast, maar niet op de warmte van hun ouders kunnen rekenen.

Laten we daarom ophouden om het kerstkind nog langer in roze kanten kleertjes te kleden. Het evangelie is goed nieuws voor de moordenaars van James Bulgar.

F. de Lange

ONDER ONS

VERRAAD EN VERGEVEN III

Hoe groter de liefde en de loyaliteit, des te groter is het verraad.

Dit kan spelen tussen vrienden, partners en tussen ouders en kinderen o.a. bij incest.

Het verhaal van Koojsje.

Koojsje was dol op haar vader.

Hij was haar grote vriend. Toen ze 13 jaar was vergreep haar vader zich aan haar.

Koojsje: „Erger dan de lichamelijke pijn en vernedering is mijn geschonden vertrouwen.

Ik hield van hem. Ik durf nooit meer iemand te vertrouwen.”

De vader ontkent het gebeuren. Dat betekent dat van zijn kant het verraad nog steeds voortduurt. Het wordt zelfs steeds groter.

Vergeving wordt moeilijker als de verrader de schuld niet op zich neemt.

Het is gebeurd. Koojsje zal klaar moeten komen met dit verraad in haar leven.

Als je nu in haat en wrok blijft zitten, geef je de verrader teveel macht.

Als iemand mij tot haten krijgt, dan krijgt hij precies wat hij wil, mijn liefste is weg. Ik geef de verrader dezelfde macht die hij had.

De eerste keer pakte hij de macht, ik was onhandig, klein, onwetend en ik kon er niet tegen op.

Nu ben ik volwassen. Ik ben niet meer klein, niet meer onhandig. Hij heeft mij mijn onschuld, mijn geluk en mijn vertrouwen afgepakt, ik laat nu mijn liefde afpakken.

Vroeger pakte hij die macht, nu geef ik hem die macht niet meer.

Vergeven is de haat buiten de deur houden. Zelfs al je wilt vergeven merk je dat je het gewoon niet kunt.

Ik kan niet direct vergeven. Ik kan alleen vragen en bidden dat deze zonden zouden vergeven mogen worden.

Willen dat er vergeven wordt en er op wachten, kan alles zijn wat je kunt doen.

NESKE.

Van toen het nog geborgen in het ding-zijn was,

Van toen het nog dier onder de dieren was,

Van toen het wonder nog geen wonder was,

Van toen de Wet nog geen gewicht bezat,

Van toen de Zorg nog geen gezicht bezat,

Van toen de Regel nog geen stem bezat.
(N. Tergast)

De 'leugen van de kindertijd'

Die wereld is natuurlijk een verzinsel. Dat weten we wel, maar toch willen we er niet gemakkelijk aan.

De wereld van kinderen is heel anders dan die van volwassenen, zeggen we. En dat is natuurlijk waar. Soms lijkt het wel of grote en kleine mensen op een

verschillende planeet wonen. Het is heel moeilijk om echt in de leefwereld van een kind binnen te dringen. Kinderen voelen, denken, leven anders.

Maar leven ze daarom dan ook in een andere wereld? Neen. De kinderwereld is immers bepaald niet het paradijs, waar volwassenen het voor houden.

Naast zorgeloosheid is er angst, naast geluk ook pijn. En daar zijn niet alleen grote mensen schuldig aan; ook kinderen zelf kunnen elkaar het leven letterlijk verpesten. Soms is het oorlog in de klas en heerst er een dictatuur op het schoolplein. In de kinderwereld spookt het vaak en er wonen reuzen die je op

willen eten. Zijn dat echte of verzonnen spoken en reuzen? Dat hangt er maar van af waar ter wereld je geboren wordt en in welk gezin je opgroeit. Voor veel kinderen is de wereld een hel. Voor sommigen een paradijs. En voor de

willen dat ook 'echte' kinderen er aan beantwoorden.

'Wij leven 't heerlijkst in ons vèrst verleden:

de rand van het domein van ons geheugen,

de leugen van de kindertijd, de leugen van wat wij zouden doen en nimmer deden.'

(E. Du Perron)

Waarom zouden we die 'leugen van de kindertijd', zelfs tegen beter weten in, in stand willen houden? Ik denk dat 'het kind in ons' zo gekoesterd en aanbeden wordt, omdat het de enige plek is waar wij twee dingen bijeen brengen die in het mensenleven niet bijeen te houden zijn: onszelf en de onschuld. Het 'kind in ons', dat zijn wij enerzijds helemaal zelf, maar dan wel - en anderzijds - nog helemaal ongeschonden, zonder de krassen en deuken van het gote mensenbestaan.

'Ergens' in ons is er dus nog een plek waar wij veilig kunnen zijn voor de storm van het leven. Een vluchtheuvel, buiten de gevarezone.

Dat is natuurlijk een illusie. We weten wel beter. Maar het lijkt erop alsof het Kerstfeest deze illusie eerder meehelpt in stand te houden, dan dat zij haar doorprikt. De psychologie van het kerstfeest laat het kindje Jezus vaak niet meer zijn dan de verbeelding van onze eigen wensen en verlangens. Het bevestigt onze kinderlijke onschuld.

Kribbe en kruis
Daarom doen we de waarheid te kort, maar ook het evangelie. Het krijgt niet de kans om werkelijk bevrijdend te zijn, zolang wij het aan de ketting leggen van